

**Materiál na rokovanie
Hospodárskej a sociálnej rady SR
dňa 10.01.2022**

k bodu č. 2

Stanovisko ZMOS

k návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon Slovenskej národnej rady č. 330/1991 Zb. o pozemkových úpravách, usporiadaní pozemkového vlastníctva, pozemkových úradoch, pozemkovom fonde a o pozemkových spoločenstvách v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony

Všeobecne k návrhu:

návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon Slovenskej národnej rady č. 330/1991 Zb. o pozemkových úpravách, usporiadaní pozemkového vlastníctva, pozemkových úradoch, pozemkovom fonde a o pozemkových spoločenstvách v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony (ďalej len „návrh zákona“) sa predkladá na základe Plánu legislatívnych úloh vlády SR na mesiace jún až december 2021.

Návrh nepredpokladá vplyvy na rozpočet verejnej správy, sociálne vplyvy, vplyv na manželstvo, rodičovstvo, rodinu, vplyv na informatizáciu spoločnosti, vplyvy na životné prostredie. Navrhovaný materiál predpokladá pozitívne i negatívne vplyvy na podnikateľské prostredie rovnako i na služby pre občana.

Dôvodom predloženia návrhu je potreba:

- rozšírenia dôvodov vykonania pozemkových úprav,
- reagovať na zmenu klimatických podmienok a je zameraný na potrebu zabezpečenia zadržiavania vody v krajine.

Cieľom návrhu zákona je:

- odstrániť nesúlad zákona č. 66/2009 Z. z. o niektorých opatreniach pri majetkovoprávnom usporiadaní pozemkov pod stavbami, ktoré prešli z vlastníctva štátu na obce a vyššie územné celky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 66/2009 Z. z.“) a súčasnej podoby zákona č. 330/1991 Zb. o pozemkových úpravách, usporiadaní pozemkového vlastníctva, pozemkových úradoch, pozemkovom fonde a o pozemkových spoločenstvách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 330/1991 Zb.“),

- vyňať konanie o pozemkových úpravách zo zákona č. 66/2009 Z. z. a začleniť toto špecifické konanie do samostatného ustanovenia zákona č. 330/1991 Zb., pričom sa nastavujú jednoznačné procesné a technické podmienky konania o pozemkových úpravách, týkajúce sa preukazovania dôvodu ich vykonania, určenia a zadefinovania žiadateľa, určenia podmienok a spôsobu začatia konania, určenia spôsobu vyrovnania, posudzovania podmienok primeranosti vyrovnania a pod.,
- zaviesť povinnosť vzdelanostného predpokladu pre vedúcich projektov pozemkových úprav tzv. osobitný kvalifikačný predpoklad, ktorý bude možné získať vykonaním skúšky pred skúšobnou komisiou zriadenou ministerstvom,
 - ustanoviť obsahové náležitosti zloženia jednotlivých dokumentácií a zároveň stanoviť výnimky pre prípady, v ktorých sa nebude na konkrétne prípady vyžadovať úplná dokumentácia.
- riešiť problémy doručovania počas pozemkových úprav v podobe ustanovenia opatrovníka v prípadoch, kedy vlastník pozemku zomrie alebo je vyhlásený za mŕtveho,
- odstrániť nejasnosti a aplikačné problémy z praxe,
- zaviesť definíciu vlastného trvalého porastu a trvalého porastu na cudzom pozemku a zároveň definovať možných spôsobov riešenia vlastníctva pozemku, na ktorom sa trvalý porast nachádza v pozemkových úpravách,
- umožniť vlastníkom pozemkov prijať zásady umiestnenia nových pozemkov pri jednoduchých pozemkových úpravách na iné účely ako je hospodárenie na pôde. Ide hlavne o tzv. „príspevok na účelové komunikácie“.
- upraviť ustanovenia týkajúce sa združenia účastníkov pozemkových úprav, v súlade so zmenami v zákone č. 272/2015 Z. z. o registri právnických osôb, podnikateľov a orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 52/2018 Z. z.

K návrhu uplatňujeme zásadné pripomienky:

Čl. I.

K bodu 6 (§ 2 ods. 4)

S cieľom precízovania doterajšej právnej úpravy pozemkových úprav navrhujeme po účinnosti návrhu zákona nekombinovať jednotlivé dôvody na vykonanie pozemkových úprav.

Nevidíme dôvod na nekombinovanie jednotlivých dôvodov na vykonanie pozemkových úprav. Netreba zabúdať na skutočnosť, že pozemkové úpravy sú vymedzené demonštratívne. Navrhujeme zaradiť vykonávanie pozemkových úprav vo verejnom záujme tak, ako je to v ČR – skúmanie dôvodov môže komplikovať ich posudzovanie.

bodu 7 (§ 3 ods. 3)

Na účely prešetrenia priebehu hraníc projektu pozemkových úprav a zisťovania zmien druhov pozemkov podľa skutočného stavu v teréne sa zriaďuje komisia. V odseku 3 sa ustanovuje zloženie a činnosť komisie. Vzhľadom na osobitosti konkrétnej situácie budú na rokovanie komisie prizvaní zástupcovia dotknutých orgánov štátnej správy, správcov majetku štátu a iných organizácií. Uvedení zástupcovia nebudú mať v komisii hlasovacie právo, ale poskytnú komisii svoje odborné stanoviská a vyjadrenia týkajúce sa predmetu rokovania.. Ako príklad je možné uviesť napr. prípad, kedy bude potrebné vykonať pozemkové úpravy v záujme obnovenia a zlepšenia ekologickej stability v povodí rieky Dunaj. V tomto prípade budú vzhľadom na znalosť problematiky a miestnych pomerov prizvaní napr. zástupcovia Slovenského vodohospodárskeho podniku š.p., zástupcovia Hydromeliorácií š.p. a pod. Kompetencia prednostu nie je správna. Komisia nie je politickým orgánom, funkcia prednostu áno. Aby bola komisia aj naďalej odborná navrhujeme menovanie vedúceho OÚ Odboru

pozemkového a lesného. Okrem iného dochádza aj k znižovaniu kompetencií MPRV SR na rezort vnútra nakoľko prednostaje zodpovedný ministerstvu vnútra. V tomto prípade sa nejedná o politickú ale odbornú činnosť.

K bodu 41 (§ 8d ods. 5 a 6)

Na základe podnetov z aplikačnej praxe bolo potrebné upraviť možnosť najmä pri jednoduchých pozemkových úpravách, ktorých cieľom je vytvoriť pozemky pre individuálnu bytovú výstavbu v súlade s platným územným plánom obce, aby priamo v konaní o pozemkových úpravách bolo možné pozemky pod budúce účelové komunikácie previesť do vlastníctva obce. Vymedzujú sa zásady resp. skutočnosti, ktoré môžu vlastníci pozemkov prijať v zásadách umiestnenia nových pozemkov pri jednoduchých pozemkových úpravách na iné účely ako je hospodárenie na pôde. Ide hlavne o tzv. „príspevok na účelové komunikácie“. Návrh zákona modifikáciou navrhovaného ustanovenia § 8d ods. 5 dáva možnosť samotným vlastníkom pozemkov sa na „príspevku“ dohodnúť v rámci zásad umiestnenia nových pozemkov.

Nie je vhodné tento proces nechať na možnostiach vlastníkov pozemkov. Jedná sa o proces vo verejnom záujme a preto je potrebné jeho riadenie zákonnou úpravou z dôvodu, aby bolo jasne definované akým spôsobom sa naloží s pozemkami na verejné zariadenia a opatrenia, aby to bolo jasné a predvídateľné zo zákona a pre celé územie SR. Dohoda vlastníkov môže predstavovať spor a spor v konečnom dôsledku znamená predlžovanie konania. Navrhujeme preto jednoznačnú úpravu, ktorá stanoví mechanizmus nakladania s pozemkami na verejné zariadenia a opatrenia tak, aby tento zákon museli dodržiavať aj vlastníci. Zásah do vlastníckeho práva je vyvážený verejným záujmom. S touto úpravou by malo súvisieť napr. budovanie takýchto zariadení a opatrení v spolupráci s Národným poľnohospodárskym a potravinárskym centrom a obcami, ktoré by vytvárali plány umiestňovania.

K bodu 85 (§ 13 ods. 1)

Legislatívno-technická úprava súvisiaca so spresnením názvu dokumentácie v bode 81.

Doplniť - Doručí do vlastných rúk.

K bodu 86 (§ 13 ods. 2)

Doručovanie sa bude riadiť správnym poriadkom? Ako budú plynúť lehoty, keď bude rozdeľovací plán čakať na uplynutie lehoty na doručenie? Bude sa čakať na posledného účastníka kedy mu pri doručení padne lehota?

čl. III

K bodu 4 (Tretia časť)

Ustanovenia zavádzajú mechanizmus opatrení proti drobeniu pozemkov v novom znení. Sú výrazne prísnejšie, v snahe zabrániť ďalšiemu neúnosnému stavu drobenia pozemkov a spoluvlastníckych podielov na Slovensku. Opatrenia zamedzujú ďalej drobiť všetky spoluvlastnícke podiely pozemkov nachádzajúcich sa mimo zastavaného územia obce bez rozdielu o aký druh pozemku ide.

V záujme zachovania poľnohospodárskej výroby a lesnej výroby sa stanovila minimálna výmera na 3000 m² pre poľnohospodársky pozemok a lesný pozemok, resp. na 5000 m² po vykonaní pozemkových úprav, pod ktorú bude drobenie zakázané. Tieto opatrenia neplatia absolútne, ale návrh zákona ustanovuje aj výnimky z tohto zákazu drobenia. Drobenie poľnohospodárskeho pozemku alebo lesného pozemku pod stanovené kritérium výmery sa umožní, ak pôjde o výstavbu podľa schválenej územnoplánovacej dokumentácie, o uskutočnenie stavieb alebo opatrení vo verejnom záujme (§ 108 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov), o rozdelenie v projekte pozemkových úprav, o bezplatný prevod alebo prechod pozemku v rámci reštitúcie alebo ak pôjde o záhrady. Zároveň sa zakazuje drobenie pod stanovené kritérium výmery, ak ide o plochu evidovanú v registri vinohradov alebo v registri ovocných sádov a chmelníc.

Pokiaľ ide o dedenie a vysporiadanie dedičov, ktorých práva budú v dôsledku realizácie obmedzení drobenia pozemkov dotknuté je návrh koncipovaný tak, aby nedošlo k porušeniu čl. 20 Ústavy Slovenskej republiky. Návrh pritom rozlišuje prípady, ak v dôsledku zákonných obmedzení bude realizované dedičské právo len jedného dediča resp. niektorých dedičov a prípady, kedy v dôsledku týchto obmedzení neprejaví záujem o nadobudnutie pozemkov ani jeden z dedičov.

1/ navrhujeme rozlišovať medzi poľnohospodárskym a lesným pozemkom, navrhujeme osobitné výmery a to väčšiu časť pre lesné pozemky napr. 9000 m² a pre ornú pôdu napr. 3000 m².

2/ ide o neprimeraný zásah do vlastníckeho práva premlčanie požiadaviek dedičov a povinnosť vysporiadania – blokovanie vlastníckeho práva za cenu získania ťarchy v prospech veriteľa vzniknutého rozhodnutím o dedičstve.

Záver: ZMOS odporúča materiál na ďalšie legislatívne konanie až po akceptácii a zapracovaní predložených pripomienok.

Mgr. Branislav Tréger, PhD.
predseda ZMOS